

Til § 25

Den gældende bestemmelse i militær straffelov § 23 vedrører ulovligt fravær fra tjeneste. Udeblivelse fra tjeneste er langt den hyppigste tjenesteforøelse. I 2000 udgjorde udeblivelsessagerne 44,2 % af samtlige de forøelser, som blev sanktioneret med straf eller disciplinarmidler. I 2001 omfattede udeblivelsessagerne 44,1 % af alle sanktionerede forøelser og 44,8 % i 2002.

Udeblivelse fra tjeneste kan efter omstændighederne være udtryk for en manglende forståelse for de krav, som må stilles til militært personel. Udeblivelse kan desuden betyde, at planlagte opgaver, f.eks. øvelser, forsinkes eller ikke kan gennemføres. I nogle situationer, herunder ved tjeneste i udlandet, kan udeblivelse efter omstændighederne få meget alvorlige konsekvenser eller rumme risiko herfor. Der er således fortsat behov for en selvstændig straffebestemmelse for disse forhold.

Med »tjeneste« forstås tjeneste, som den pågældende har pligt til, eventuelt direkte er befalet til, at udføre. Bestemmelsen omfatter således bl.a. selve værnepligtstjenesten, tjeneste i forbindelse med genindkaldelser og konkret pålagte opgaver.

»Tjenestestedet« omfatter geografiske lokaliteter, hvor tjenesten foregår (garnisonen, skibet, flyvestationen osv.). For at »forlade tjenestestedet« skal den pågældende således være taget hjem, eller i hvert fald væk fra kasernen, mens den, der f.eks. forlader et skyttehul under en øvelse i militært øvelsesområde eller i civilt terræn, ikke har forladt sit »tjenestested«, men derimod er »udeblevet fra tjeneste«.

Udeblivelse fra tjeneste omfatter ikke blot udeblivelse fra selve tjenestestedet, men foreligger også, når den pågældende f.eks. udebliver fra en læreanstalt, hvor han tjenstligt er pålagt at skulle modtage undervisning. Endvidere kan der forekomme situationer, hvor den pågældende ikke er i tjeneste, men er pålagt at forblive på tjenestestedet, f.eks. ved beredskabsforøelse. Fjerner den pågældende sig fra tjenestestedet, vil der ligeledes være tale om en overtrædelse af bestemmelsen. Det samme kan gælde for den, der forlader hjemmet til trods for, at vedkommende er pålagt tilkaldevagt netop der. Der vil i sådanne tilfælde være tale om udeblivelse fra tjenesten.

Der er ikke med den ændrede formulering af 1. punktum tilsigtet nogen realitetsændring i forhold til den gældende bestemmelse bortset fra, at kun grove tilfælde efter forslaget kan medføre strafansvar. I mindre grove tilfælde vil der alene kunne blive tale om disciplinært ansvar. Desuden er bestemmelsen for så vidt angår uagtsomhedsansvaret begrænset til at angå

groft uagtsomme overtrædelser, jf. lovforslagets § 6. Udeblivelse fra tjeneste, der alene skyldes simpel uagtsomhed, kan således kun resultere i et disciplinarmiddel.

Om en udeblivelse fra tjeneste må betegnes som grov, afhænger især af længden af udeblivelsen og/eller af de følger, som udeblivelsen medførte eller kunne have medført. En agterudsejling som følge af udeblivelse vil således normalt kunne betragtes som et grovere tilfælde, hvorimod en udeblivelse af kortere varighed fra den normale værnepligtsuddannelse næppe uden videre vil være det.

Efter den gældende bestemmelse er det en forudsætning for strafansvar, at den pågældende er udeblevet fra »den militære afdeling, til hvilken han hører eller er indkaldt«. Da militært personel allerede ved indkaldelsen er tilknyttet et bestemt tjenestested, er det fundet overflødigt udtrykkeligt at optage denne forudsætning i gerningsbeskrivelsen.

Udtrykket »udebliver fra tjeneste« i stk. 1 omfatter såvel den helt kortvarige udeblivelse (»for silde møde«) som udeblivelser af længerevarende karakter og den egentlige »rømningssituation«, hvor udeblivelsen tilsigtes at være permanent. Også »forstikkelse« er omfattet af den foreslåede bestemmelse. Forstikkelse foreligger, når militært personel, der opholder sig på tjenestestedet, ikke møder til tjeneste til tiden. Denne form for udeblivelse, der hører til de mere hyppigt forekommende tilfælde, henføres i dag under § 15 som følge af den gældende formulering af § 23. Det findes imidlertid naturligt at samle alle former for strafbare udeblivelser fra tjeneste i samme bestemmelse.

Som anført af professor Gorm Toftegaard Nielsen i Hyldestskrift til Jørgen Nørgaard, side 994, afhænger muligheden for at straffe en person for forsætligt eller uagtsomt at komme for sent »af hans skyld i årsagen til, at han kommer for sent. At han ved, at han ikke møder til tiden skaber intet forsæt.« Det afgørende er således ikke tilregnelsen på udeblivelsestidspunktet, men derimod tilregnelsen på det tidspunkt, hvor den pågældende foretager den handling eller undladelse, der medfører, at han kommer for sent, jf. side 992.

Stk. 2 svarer med en sproglig justering til den gældende bestemmelse i § 23, stk. 2, idet det dog er fundet overflødigt selvstændigt at fremhæve »militærtjeneste«, da alene militært personel, der er omfattet af forslaget til militær straffelov § 1, kan gøre sig skyldig i en overtrædelse af bestemmelsen.

Udtrykket i den gældende bestemmelse § 23, stk. 2, »påføre sig legemsfejl«, foreslås af sproglige grunde ændret til »påføre sig legemsskade«. Udtrykket dæk-